

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT

*Comisia juridică, de numiri,
disciplină, imunită și validări*
Nr.XIX/174/2022

Comisia pentru constituționalitate
Nr.LXVIII/127/2022

Către
Biroul permanent al Senatului

Biroul permanent, în ședința din 20 ianuarie 2022, a hotărât ca solicitarea Curții Constituționale privind punctul de vedere al Biroului permanent asupra sesizării formulate de Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România din Senat, referitoare la neconstituționalitatea Hotărârii Senatului nr.1/2022 privind validarea unui membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, să fie transmisă Comisiei juridice, de numiri disciplină, imunități și validări și Comisiei pentru constituționalitate, în vederea întocmirii proiectului punctului de vedere, până la data de 28 ianuarie 2022.

În ședința comună din 27 ianuarie 2022, membrii Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări și ai Comisiei pentru constituționalitate au analizat sesizarea formulată de Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România din Senat și au hotărât, cu majoritate de voturi, să transmită Biroului permanent al Senatului proiectul punctului de vedere astfel cum este redactat în anexă.

Alăturat, vă înaintăm, proiectul punctului de vedere referitor la sesizarea, formulată de Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România din Senat, privind

neconstituționalitatea Hotărârii Senatului nr.1/2022 privind validarea unui membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii.

~~Președinte,~~

~~Președinte,~~

~~Senator Laura-Iuliana Scântel~~

~~Senator Ioan-Cristinel Rujan~~

~~Secretar,~~

~~Secretar.~~

~~Senator Laura-Mihaela Fulgeanu-Moagher~~

~~Senator Cristian-Augustin Nițulescu-Tâgârlaș~~

București, 27 ianuarie 2022

PUNCT DE VEDERE

asupra sesizării formulate de Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România din Senat privind neconstituționalitatea Hotărârii Senatului nr. 1/2022 privind validarea unui membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii

În temeiul art. 35 alin. (1) lit. s) din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările ulterioare, și al art. 27 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, **Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru Constituționalitate** au fost sesizate de către Biroul permanent al Senatului prin adresa nr. 50/20.01.2022, cu solicitarea Curții Constituționale nr. 745/20.01.2022, înregistrată la Senatul României sub nr. 253/20.01.2022, pentru elaborarea unui punct de vedere asupra sesizării formulate de Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România din Senat privind neconstituționalitatea Hotărârii Senatului nr. 1/2022 privind validarea unui membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 50 din 17 ianuarie 2022.

Sesizarea Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România a fost formulată în temeiul **art. 146 lit. l) din Constituția României**, republicată (*"Curtea Constituțională are următoarele atribuții: lit. l) îndeplinește și alte atribuții prevăzute de legea organică a Curții"*), al **art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992** privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale (*"Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Parlamentului, a hotărârilor plenului Camerei Deputaților, a hotărârilor plenului Senatului și a hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori"*), precum și al **art. 222 din Regulamentul Senatului** care prevede: *"Constituționalitatea prezentului regulament poate fi verificată de către Curtea Constituțională, la cererea președintelui Senatului, a unui grup parlamentar sau a cel puțin 25 de senatori."*

În considerarea motivelor cuprinse în sesizarea formulată de Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România din Senat privind neconstituționalitatea Hotărârii Senatului nr. 1/2022 privind validarea unui membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, **formulăm prezentul punct de vedere:**

1. SITUAȚIA DE FAPT

Prin Adresa Președintelui și Vicepreședintelui Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) nr. 4/744/2022 din data de 13.01.2022, înregistrată la Biroul permanent al Senatului sub nr. 18/14.01.2022, s-a solicitat Senatului validarea domnului judecător Marian Budă din cadrul

Înaltei Curți de Casație și Justiție, în calitate de membru interimar, ca urmare a încetării calității de membru al Consiliului Superior al Magistraturii a doamnei judecător Mariana Ghena, prin pensionare. Solicitarea CSM a fost transmisă Senatului împreună cu următoarele documente anexă: Hotărârea nr. 1445 din 22 noiembrie 2016 a Plenului CSM prin care a fost constatăată legalitatea procedurilor de alegere a membrilor CSM, Decretul Președintelui României nr.2 din data de 03.01.2022 privind eliberarea din funcție a doamnei judecător Mariana Ghena prin pensionare, Adresa CSM nr. 3/744/2022 din 12.01.2022 prin care s-a solicitat CNSAS să comunice dacă domnul judecător Marian Budă a făcut parte din serviciile de informații anterior anului 1990 sau a colaborat cu acestea, precum și Adresa CSM nr. 2/744/2022 din 12.01.2022 prin care s-a solicitat CSAT să comunice dacă domnul judecător Marian Budă a avut calitatea de ofițer acoperit, colaborator sau informator al serviciilor de informații.

Potrivit prevederilor art. 57 alin. (2) din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru locul răms vacant ca urmare a încetării calității de membru CSM înainte de expirarea mandatului, a doamnei judecător Mariana Ghena, interimatul urmează a fi asigurat de judecătorul care a obținut numărul următor de voturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție în urma alegerilor a căror legalitate a fost constatăată prin Hotărârea Plenului CSM nr. 1445/2016.

Prin adresa nr.4/744/2022, CSM a informat că verificări privind apartenența la serviciile de informații înainte de 1990 sau colaborarea cu acestea referitoare la domnul judecător Marian Budă au mai fost solicitate anterior, CNSAS ca urmare a candidaturii depuse de domnul judecător pentru numire în funcția de vicepreședinte al ICCJ, respectiv președinte al Secției a II a Civilă a acestei instanțe. În acest sens, CNSAS a transmis CSM adeverința nr. 2040/07.03.2019.

De asemenea, referitor la verificările privind calitatea de ofițer acoperit, colaborator sau informator al serviciilor de informații a domnului judecător Marian Budă, CSM a comunicat declarația anuală completată de domnul judecător la data de 02.06.2020 cu precizarea că verificarea realității declarațiilor date în anul 2020 de judecătorii în funcție a fost realizată de instituțiile abilitate ca urmare a adresei CSM nr. 21174/28.10.2021.

În ședința din data de 17 ianuarie 2022, Comisia juridică a luat spre examinare toate documentele transmise de Biroul permanent, Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, în vigoare, și Regulamentul privind procedura alegerii membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, emis în aplicarea legii.

Astfel, Comisia juridică a hotărât, cu unanimitate/majoritate de voturi ale membrilor prezenți, să adopte un raport favorabil de validare a domnului judecător Marian Budă ca membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, în temeiul prevederilor articolului 57, alin. (2): ***“Până la alegerea unui nou membru, interimatul va fi asigurat de judecătorul sau procurorul care a obținut numărul următor de voturi în cadrul alegerilor desfășurate potrivit art. 8 alin. (3) sau art. 13 ori, după caz, art. 19.”***

În consecință. Comisia juridică, în temeiul art. 18, alin.4 și art. 57, alin. 2 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, **propune plenului Senatului să îl valideze pe domnul judecător Marian Budă ca membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii.** Comisia constată că, în procesul alegerii, au fost respectate atât dispozițiile Legii nr. 317/2004, cât și ale Regulamentului privind procedura alegerii membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, emis în aplicarea legii.

Potrivit art. 18 alin. (4) din Legea nr. 317/2004: “Senatul, în prezența majorității membrilor săi, pe baza raportului Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, validează lista cuprinzând magistrații aleși ca membri ai Consiliului Superior al Magistraturii. Refuzul validării nu poate interveni decât în cazul încălcării legii în procedura alegerii membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și numai dacă această încălcare a legii are drept consecință influențarea rezultatului alegerilor. Dispozițiile art. 17 alin. (5) se aplică în mod corespunzător.”, competența de validare aparține numai Senatului.

În ședința din data de 17.01.2021, Plenul Senatului a adoptat Hotărârea nr. 1/2022 privind validarea unui membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 50 din 17 ianuarie 2022 prin care Senatul îl validează în calitate de membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii pe domnul judecător Marian Budă, ca urmare a încetării calității de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, prin pensionare, a doamnei judecător Mariana Ghena, până la alegerea unui nou membru.

2. Argumente pentru respingerea ca neîntemeiată a sesizării formulate de Grupul parlamentar al USR din Senat

2.1. *Cu privire la presupusa încălcare a prevederilor art. 1 alin. (5) și ale art. 133 alin. (3) din Constituția României, republicată.*

Autorii sesizării consideră că Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare ar reglementa o competență expresă și exclusivă a Plenului CSM aceea de a solicita Senatului validarea unui membru interimar pentru locul rămas vacant, în cazul încetării calității de membru al Consiliului Superior al Magistraturii înainte de expirarea mandatului și până la alegerea unui nou membru. În virtutea acestei competențe exclusive, solicitarea de validare adresată Senatului nu putea fi semnată de președintele CSM, domnul judecător Mihai Bogdan Mateescu și de vicepreședintele CSM, domnul procuror Nicolae Andrei Solomon.

Competența Senatului de a valida un membru interimar al CSM a fost reglementată la nivel constituțional și detaliată în cuprinsul Legii nr. 317/2004 și în Regulamentului Senatului sub aspect procedural, iar exercitarea acestei atribuții nu a fost condiționată de existența unei sesizări prealabile din partea CSM și nici de o decizie a Plenului CSM sau de procedură distinctă de constatare a vacantării unui loc în Plenul CSM.

În conformitate cu art. 133 alin. (2) lit. a) din Constituția României, republicată, membrii Consiliului Superior al Magistraturii aleși în adunările generale ale magistraților trebuie validați de Senat. Dispozițiile art. 18 alin. (4) din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevăd că Senatul, în prezența majorității membrilor săi, pe baza raportului Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, validează lista cuprinzând magistrații aleși ca membri ai Consiliului Superior al Magistraturii.

Potrivit dispozițiilor art. 57 din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în situația vacantării unui loc de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, până la organizarea alegerilor pentru alegerea unui nou membru, interimatul este asigurat de judecătorul sau procurorul care a obținut numărul următor de voturi în cadrul alegerilor desfășurate potrivit art. 8 sau art. 13 ori, după caz, art. 19 din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 57 din Legea nr. 317/2004:

“(1) În cazul încetării calității de membru al Consiliului Superior al Magistraturii înainte de expirarea mandatului, pentru locul rămas vacant se organizează noi alegeri, potrivit procedurii prevăzute de lege.

(2) Până la alegerea unui nou membru, interimatul va fi asigurat de judecătorul sau procurorul care a obținut numărul următor de voturi în cadrul alegerilor desfășurate potrivit art. 8 alin. (3) sau art. 13 ori, după caz, art. 19.

(3) În cazul prevăzut la alin. (1), persoana aleasă pentru ocuparea locului vacant își exercită calitatea de membru al Consiliului Superior al Magistraturii pentru restul de mandat rămas până la expirarea termenului de 6 ani.”

Există situații expres reglementate în care legiuitorul constituant a condiționat exercitarea unei atribuții - chiar de natură constituțională - de o anumită propunere/sesizare a altei autorități/instituții. Este cazul reglementat prin dispozițiile art. 91 alin. (2) din Constituția României, republicată, care prevăd atribuția Președintelui României de a acredita și rechema reprezentanții diplomatici ai României și de a aproba înființarea, desființarea sau schimbarea rangului misiunilor diplomatice, atribuție constituțională care nu poate fi exercitată decât *la propunerea Guvernului*.

Senatul nu putea să invoce necunoașterea efectelor actului juridic reprezentat de Decretul Președintelui României nr.2 din data de 03.01.2022 privind eliberarea din funcție a doamnei judecător Mariana Ghena prin pensionare, ținând seama că acesta a fost publicat în Monitorul Oficial al României nr.3 din 03.01.2022. De la data publicării în Monitorul Oficial a decretului de eliberare din funcție, doamna judecător Mariana Ghena a fost eliberată din funcția de judecător, aceștia i-a încetat totodată, calitatea de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, iar locul său în cadrul Plenului CSM s-a vacantat de drept (*“locul rămas vacant”*) conform art. 57 alin. (1) din Legea nr. 317/2004. Vacantarea locului unui membru CSM anterior expirării mandatului activează pe de o parte, procedura alegerii unui nou membru în condițiile art. 57, iar pe de altă parte, până la alegerea unui nou membru, legiuitorul a prevăzut posibilitatea

desemnării unui membru interimar: *interimatul va fi asigurat de judecătorul sau procurorul care a obținut numărul următor de voturi în cadrul alegerilor desfășurate potrivit art. 8 alin. (3) sau art. 13 ori, după caz, art. 19.*

Interimatul reglementat de alin. (2) al art. 57 răspunde unei necesități reale și obiective – în cazul de față, aceea de a asigura justa reprezentare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, aceasta fiind o premisă necesară pentru buna funcționare a întregului Consiliu, ca autoritate de rang constituțional cu rol de garant al independenței justiției.

Prin urmare, în virtutea **principiului cooperării loiale**, Senatul a votat în cadrul unei sesiuni extraordinare convocate în acest scop la data de 17.01.2022, cu 85 voturi "pentru", 26 voturi "împotriva" și 10 abțineri, validarea domnului judecător Marian Budă, în calitate de membru interimar al CSM, ca urmare a încetării calității de membru CSM, prin pensionare, a doamnei judecător Mariana Ghena.

Sub aspectul verificării condițiilor de legalitate necesare validării, Senatul a avut în vedere următoarele:

- Adresa transmisă Senatului României în vederea validării membrului interimar a fost semnată și de vicepreședintele Consiliului, domnul procuror Nicolae-Andrei Solomon, ales în această funcție de către Plenul Consiliului prin Hotărârea Plenului nr. 211/2021 și care, potrivit art. 24 alin. (5) din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în calitate de vicepreședinte, poate exercita atribuția de reprezentare a Consiliului Superior al Magistraturii.
- Domnul judecător Marian Budă s-a clasat al treilea la alegerile desfășurate în anul 2016 pentru desemnarea reprezentanților ÎCCJ în cadrul CSM (după primii doi candidați aleși ca membri CSM, respectiv după doamnele judecător Marcu Simona Camelia și Ghena Mariana) și îndeplinește condițiile legale pentru a fi validat ca membru interimar potrivit art. 57 alin. (2) din Legea 317/2004.
- Plenul CSM a verificat și a constatat legalitatea alegerilor membrilor CSM din 2016, inclusiv **clasamentul după numărul de voturi**, prin Hotărârea Plenului CSM nr. 1445 din 22 noiembrie 2016, nefiind posibilă întocmirea unei noi liste și a unui nou clasament de actualul plen CSM, în funcție la data vacantării locului de membru. Potrivit art. 18 alin. (1) din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ulterior desfășurării procedurii alegerii membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, Senatului îi este transmisă **lista finală** cuprinzând magistrații aleși în procedura prevăzută de art. 8 alin. (3) și art. 16 alin. (2) - care cuprinde toți candidații, inclusiv pe cei care au obținut numărul următor de voturi, astfel că Senatul este în măsură să își exercite în concret atribuția de validare a membrului interimar, fără a se impune o recomunicare a acestei liste.
- Lista finală cuprinzând magistrații aleși la alegerile din 2016 a fost stabilită de plenul CSM prin Hotărârea 1445/2016, iar această hotărâre a fost avută în vedere de Senat atât

la validarea membrilor CSM aleși în 2016, cât și în data de 17.01.2022 cu prilejul validarea unui membru interimar.

- Votul plenului Senatului a fost dat cu respectarea Regulamentului Senatului pentru o procedură de validare a unui membru CSM (care e diferită de procedura de alegere a 2 membri CSM din partea societății civile sau de numire în funcții sau demnități publice).

Deși legislația primară prevede fără echivoc cum se asigură interimatul în cazul încetării calității de membru al Consiliului Superior al Magistraturii înainte de expirarea mandatului, *nu există dispoziții legale referitoare la vreo procedură administrativă ce ar trebui derulată la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii pentru sesizarea Senatului în vederea validării membrului interimar*. Nici Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, republicată, cu modificările ulterioare, nu conține dispoziții care să prevadă sesizarea acestei Camere cu solicitarea de validare a membrilor interimari ai Consiliului Superior al Magistraturii.

Cât privește atribuțiile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, acestea sunt reglementate în cuprinsul art. 35-39 din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **și nu cuprind o prevedere care să vizeze sesizarea de către Plen a Senatului României în situația menționată.**

Potrivit arhivei de corespondență instituțională dintre Senat și CSM, în toate situațiile similare anterioare, sesizarea Senatului în vederea validării membrului interimar s-a realizat la nivel de conducere a Consiliului Superior al Magistraturii, neexistând nicio hotărâre a Plenului Consiliului prin care să se fi realizat un astfel de demers.

Prin urmare, în lipsa unei dispoziții normative care să impună sesizarea Senatului de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, criticile aduse de autorii sesizării de neconstituționalitate sunt **neîntemeiate**, solicitarea de validare a domnului judecător Marian Budă, în calitate de membru interimar al Consiliului, ca simplă operațiune administrativă, fiind formulată de conducerea Consiliului.

Or în condițiile în care nu există nicio dispoziție constituțională sau la nivelul legislației infraconstituționale care să prevadă că sesizarea Senatului în vederea validării membrului interimar al Consiliului Superior al Magistraturii se realizează de plenul CSM sau într-o anumită modalitate ori formă specifică, **Senatul era în drept să-și exercite atribuția constituțională de validare a unui membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, fără nicio condiționare.**

În considerarea argumentelor de mai sus, apreciem că sesizarea Grupului parlamentar al USR este neîntemeiată și solicităm respingerea ei.

2.2. Cu privire la critica încălcării dispozițiilor art. 133 alin. (3) generate de nelegalitatea mandatului actualului președinte al Consiliului Superior al Magistraturii.

Apreciem că în raport de criticile formulate, prezenta **sesizare este inadmisibilă**, în condițiile în care obiectul acesteia îl constituie Hotărârea Senatului nr. 1/2022 de validare a unui membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, iar nu Hotărârea Plenului Consiliului nr. 211/2021 care, de altfel, nici nu poate face obiectul contenciosului constituțional.

Autorii sesizării solicită în realitate un control al Curții Constituționale cu privire la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 211/2021, sub aspectul dispozițiilor art. I, prin care s-a decis ca funcția de președinte să fie exercitată *ad interim*, aspect care reiese atât din argumentele invocate, cât și din concluziile sesizării. Autorii sesizării își întemeiază cererea pe dispozițiile art. 146 lit. I) din Constituția României, republicată, și ale art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, iar aceste dispoziții reglementează atribuția Curții Constituționale de a se pronunța asupra constituționalității hotărârilor plenului Senatului.

Prin urmare, temeiul legal invocat de contestatori atrage competența Curții Constituționale de verificare a constituționalității hotărârilor Plenului Senatului, iar nu a hotărârilor Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Data fiind natura Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 211/2021, ca act administrativ se bucură de prezumția de legalitate, iar împotriva acesteia poate fi formulată numai o acțiune în contencios administrativ, revenind instanței judecătorești competența de a analiza legalitatea și temeinicia sa.

Pentru aceste motive, considerăm că sesizarea trebuie respinsă ca inadmisibilă.

Considerăm că Senatul a acționat cu respectarea principiului cooperării loiale, cu aplicarea principiilor generale ale dreptului, reținând că legea se interpretează în sensul în care produce efecte juridice. **În consecință, pentru considerentele arătate, apreciem că Hotărârea Senatului nr. 1/2022 privind validarea unui membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii a fost adoptată cu respectarea dispozițiilor Legii fundamentale, motiv pentru care solicităm respingerea sesizării de neconstituționalitate formulate de Grupul Parlamentar al Uniunii Salvați România.**